

Yazdır

Diyanet, Alevilik ve Demogoji

Hiç kimse cemevinin camiye alternatif olduğunu söylemiyor. Nereden çıktı bu alternatif meselesi? Müslüman olmak illa Sünni Müslüman olmak mıdır? Peki, velev ki Alevilik başka bir din; ibadethane talep etme hakları yok mu?

Aleviler, bu toplumun, bu coğrafyanın tarihsel ve sosyolojik bir gerçekliği olarak çok uzun zamandan beri varlar. Osmanlı dönemini (kimi zaman katledildiler, kimi zaman asimilasyona tabi tutuldular, kimi zaman dokunulmadılar - bu başlıca bir araştırma konusudur) saymazsak, Cumhuriyetle birlikte Aleviler yok sayıldılar!

Tek tip toplum yapısının mühendisliği olan Cumhuriyet, Diyanet aracılığıyla Sünni Müslümanlığı devletin ideolojik aygıtının bir parçası olarak kullandı ve ön planda tuttuğu milliyetçiliğine dayanak yaptı.

Sonradan ihdas edilmiş olsa da, "Türk-İslam" sentezi, bu anlayışın formüle edilmiş halidir. 60'lardan sonra ve özellikle 12 Eylül darbesi, toplumsal hayatın her alanında bu ucube görüşü zerk etmeye soyundu. Bunda başarılı da olundu!

Sünni Müslümanların ezici bir çoğunluğu, Diyanet aracılığıyla bu toplum mühendisliğinin gönüllü ve hatta militanlığa varan katılımcıları oldular. Bir diğer deyişle, çeliştiklerini iddia ettikleri Cumhuriyet devletinin, egemen kimlik saplantısıyla savunucusu oldular. Dolayısıyla (özellikle) Türk ve Müslümanlıkla kendini teçhiz etmiş tek tip toplum anlayışına, milliyetçilik ve dincilik yaparak destek verdiler. Cami girişinin bir yanına Veda Hutbesi'ni, diğer yanına da İstiklal Marşı'nı yazmak, küçücük bir örnek gibi görülebilir ama bu anlayışın önemli tezahürlerinden biridir.

Bugün AKP hükümetinin ve yönetici çevrelerinin kimlikler, insan hakları ve özgürlükler alanındaki baskıcı, dışlayıcı tavrının altında bu anlayış yatmaktadır. Öyle ki, Cumhuriyet'in egemen ve tek kimlik olarak tanımladığı Türk ve Sünni Müslüman kimliğinin hegemonik dilini devam ettiriyorlar. Görüldü ki Türkiye'de iktidarın niteliği değil, kimin iktidar olduğu önemli! Türkiye'deki iktidar kabı öyle ki, dünün Kemalistlerini de, bugünün pragmatik dincilerini içine alacak bir yapıya sahip.

Diyanet kurumu vicdanınıza sığıyor mu?

Aslında Sünni Müslümanlar, devletin maaşlarını verdiği imamlar arkasında ibadet etmenin din ve vicdan hürriyeti ile ne gibi bir ilişkisi var; bunu sorgulamalıdır. Ve yine Sünni Müslümanlar, toplumdaki her tür kimlikten insanların vergisiyle varlığını Sünni Müslümanlar için devam ettiren bir Diyanet kurumuna karşılık, neden diğer dinler ve inançlar için aynı koşullara sahip bir başka kurum yoktur sorusunu kendilerine sorarak, bunun vicdanla, adaletle, eşitlikle, insanlıkla ve Müslümanlıkla nasıl bağdaştığının cevabını vermek zorundalar.

Böylesine adaletsizlik, eşitsizlik üreten bir kurumun varlığını savunan hükümetlerin toplumda eşitlik ve adalet sağlama mümkün müdür? Ve Sünni Müslümanlar, devlet eliyle icra edilen bir dini içlerine sindiriyorlar mı?

Eğer böyleyse, 120 binin üzerinde kadrosu olan Diyanet kurumunun doğrudan maddi yükünü taşımadan, zahmetsiz ve bedava dini hizmet almanın rahatlığını ibadetlerinin içeriğinden daha önemli sayıyorlar demektir!

Devletin Diyanet diye bir kurumunun olmasını savunan ey Müslümanlar; kendinize dönüp sorun: İlahi bir dünyayı seküler bir dünyanın emrine vermekle mümin olmanın ne ilgisi var?

İslam inancının faşizan bir yapının, ayrımcılığın ve baskının bir aracı olarak kullanılmasına karşı mütebedeyin Müslümanlara büyük görev düşmektedir.

Alevilerin hak talepleri ve demogojiler

Dünyadaki hızlı ve etkin değişimler sonucunda (buna ister küreselleşme, ister başka bir şey deyin) ve bir de kırdan kente yoğun göç olgusuyla birlikte Türkiye'de Aleviler de varlıklarını ifade etmeye ve hak taleplerinde bulunmaya başladılar. Bu durum, hükümetin, devletin ve onun devasa idari kurumu olan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın canını çok sıkmakta. Her bir hak talebinin arkasından hükümet ile Diyanet arasında top çevrilmekte. Bunun laiklikle bir ilgisi olmadığı gibi, yasama organını Diyanet'e tabi kılmak gibi bir siyasi ahlak sorunu da yaşanmakta!

Top çevirenler, kendilerince Alevilik tanımları yapmakta ve her tanımlamanın altında da, Aleviliğin Sünnileştirilmesi yatmakta.

Ali'yi sevmek Alevilikse ben de Alevi'yim diyenler (Başbakan Erdoğan'da böyle demişti), Hz. Ali üzerinden bir Alevilik dayatmasına giriyorlar. Bu bakıştan hareketle ben de Alevi'yim diyenlere bir itirazım olamaz. Öyle diyorsan de; ancak yüzlerce yıllık yaşanmış Alevilik olgusunu, onun geleneğini, kültürünü, inancını, ibadet biçimlerini yok sayma veya kendine benzetme hakkın yoktur. Bu demogojinin cılkı çıktı!

Geçen gün televizyonda Alevilerin talepleri üzerine bir oturum izledim. CHP Tunceli (Dersim) milletvekili Hüseyin Aygün, Meclis Başkanı'ndan mecliste bir cemevi olması talebinde bulunmuş. Meclis Başkanı Cemil Çiçek de, Diyanet'in internet sitesinden aldığı bir görüş doğrultusunda bu talebi reddetmiş. Operada mescit kurmayı yasaya bağlayan bir hükümet, milyonlarca Alevi'nin cemevi talebini sürekli reddediyor. Bu durum, Hükümetin din ve vicdan özgürlüğü alanındaki görüşünün nasıl bir dinciliğe tekabül ettiğinin tipik bir örneğidir.

Oturuma katılan Diyanet İşleri eski Başkanı Süleyman Ateş bağıırıyor: Cemevleri camilerin alternatifi olamaz! Müslümanların ibadet yeri camidir; Aleviler de Müslüman'sa camiye giderler vs.

Halbuki hiç kimse cemevinin camiye alternatif olduğunu söylemiyor.

Nereden çıktı bu alternatif meselesi?

Müslüman olmak illa Sünni Müslüman olmak mıdır?

Onlarca farklı Müslümanlık yaşamını, ibadet biçimlerini ne yapacaksınız?

Haksız oldukları için böyle bir demogojiye başvuruyorlar. Sünni Müslümanları galeyana getirmeye çalışıyorlar. Çünkü Alevilerin hak talepleri karşısında, haksızlıklarını böylesi çarpıtmalarla gizlemeye çalışıyorlar.

Mesele aslında çok basit: Aleviler kendilerini istedikleri tarzda tanımlarlar, size ne?

Cemevi ibadet yeri veya değil, size ne? Aleviler cem evini kendilerinin ibadet yeri olarak görüyorlarsa, bundan size ne?

Aleviler kendi inançlarını, kültürlerini bildikleri tarzda yaşamak istiyorlar ve devletten eşitlik talep ettiklerinde; sizler devletin zeballahlarıyla birlikte Alevilerin karşısına dikilip ne diye o öyle değildir, böyledir deme küstahlığında bulunuyorsunuz?

Alevilik ayrı bir din veya değil; bu başka bir konu ve bunun Alevilerin hak talepleriyle ilgisi ne?

Velev ki Alevilik başka bir din; hak talep etme hakkı yok mu?

Aleviliğin ne olup olmadığı farklı bir tartışma konusudur. Mesele, Alevilerin bu toplumda eşit bir yurttaş olarak yaşama talebidir. Bu temel insan hakları talebi kabul edilecek mi, edilmeyecek mi?

Devlet laik ve demokratik bir devlet olacak mı, olmayacak mı? Yeni anayasada Diyanet'in yeri ve devletin inanç toplulukları karşısındaki konumu ne olacak?

Mesele budur! Bırakın falan inanç şöyledir, filan inanç böyledir demeyi. Bu başka bir konu. Elmalarla armutları toplamayın. Mesele insan hakkı meselesidir!

'Ne buyurursun Zerdüşt!'

İstanbul - BİA Haber Merkezi

13 Temmuz 2012, Cuma

Hüseyin Şengül

Yazdır